

Spor Federasyonlarının Mali Yapısının Olimpik Federasyonlar Özelinde İncelenmesi ve Gelir Gider Tabloları Üzerinden Değerlendirilmesi

Muhammet ÇOLAK², Pınar KARACAN DOĞAN¹

¹Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-2654-2751>

²Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

<https://orcid.org/0000-0002-8076-1920>

ORJINAL MAKALE

Özet

Günümüzde hızla gelişen spor olgusu ve spor sektörü, spor yönetiminin yapı taşlarından biri olan spor federasyonlarını çağın gelişim ve değişimine uygun bir yapılanmaya mecbur bırakmaktadır. Spor federasyonları da bu değişimden etkilenmektedir. Türkiye’de sporun sevk ve idaresinden sorumlu Gençlik ve Spor Bakanlığının bağlı birimi olan Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Anayasanın 59. maddesindeki hükmünü gerçekleştirirken, faaliyetlerini sürdüren spor federasyonlarına da belli sorumluluklar yüklemektedir. Araştırma kapsamında federasyonlara yönelik kanun ve yönetmelikler incelenmiş, federasyonların mali yapılarıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir. Federasyonların mali yapılarını analiz amacıyla gelir kalemleri ile en fazla gelir elde ettiği/edebileceği kalemler açıklanmış, ayrıca 2019-2021 yıllarına ait Denetim Kurulu raporlarından elde edilen gelir-gider kalemleri ile ilgili analizler yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre; yaz olimpiyat oyunları olan federasyonların 2019-2021 mali yılları içerisinde gelir kalemleri bakımından en büyük payın Spor Toto gelirine ait olduğu, ikinci sırada Bakanlık Yardımının yer aldığı, diğer gelir kalemlerinin ise toplam gelirlerine oranla düşük olduğu, yani öz gelir elde etmekte yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Federasyonların gider kalemlerine bakıldığında yurt içi ve yurt dışı faaliyet giderlerinin birçok federasyon için düşük, personel giderinin yüksek, eğitim alt yapı harcamalarının yetersiz, yıl sonu durumlarında ise bir sonraki yıla borç devirlerinin olduğu tespit edilmiştir. Tüm bu analiz sonuçları göz önünde bulundurularak federasyonların gelirlerini nasıl artırebileceği ve giderlerini amaçlarına uygun nasıl dengeleyebileceği konusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Spor Federasyonları, Mali Yapı, Olimpik Federasyon.

Analysis of The Financial Structure of Sports Federations Especially of Olympic Federations and Evaluation on Income Expense Statements

Abstract

Nowadays, the rapidly developing sports phenomenon and the sports sector oblige sports federations, which are one of the building blocks of sports management, to structure by the development and change of the age. Sports federations have also been affected by this change. The General Directorate of Sports Services, the subordinate unit of the Ministry of Youth and Sports responsible for the administration and administration of sports in Turkey, imposes spesific responsibilities on sports federations that continue their activities, while carrying out the provision in Article 59 of the Constitution.. Within the scope of the research, information about the definition of federations, the phases they have gone through and their structures are given. In addition, the laws and regulations concerning our subject were examined and information about the financial structures of the

---

federations was given. In order to analyze the financial structures of the federations, income items and the items that they can earn / can earn the most income were announced, and analyzes were made about the income-expenditure items obtained from the reports of the Board of Auditors for the years 2019-2021. According to the results of the analysis; It has been determined that the biggest share among the income items of the Summer Olympic games federations in the 2019-2021 financial years is Spor Toto income, the Ministry's Aid is the second, which is low compared to the total income of other income items, that is, they insufficient to generate own income. Looking at the expense items of the federations, it has been determined that the domestic and international operating expenses are low for many federations, the personnel expenses of many federations are high, the education infrastructure expenditures are insufficient in most of them, and there are debt transfers to the next year at the end of the year. Based on the results of all these analyzes, suggestions have been made that are thought to increase the incomes of the federations and contribute to the formation of expenses in accordance with the objectives and activities of their expenses.

***Keywords:** Sport Federations, Financial Structure, Olympic Federation.*

---

*Bu araştırma Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi olarak yayımlanmıştır.

Giriş

Teknolojik ilerlemelerin hız kazanmasıyla birlikte, küreselleşme daha da ivme kazanmış ve ulusal sınırların eski anlamı ortadan kalkmıştır. Artık spor, sanat, eğitim, kültür ve sosyal faaliyetler daha geniş kitlelere eş zamanlı olarak erişebilmektedir. Ayrıca, spor artık sadece fiziksel ve zihinsel aktivitelerin toplamı olmanın ötesine geçmiş, bireylerin ve toplulukların ruhsal ve fiziksel sağlığına, ilişkilerine ve genel gelişimine büyük bir etki yapar hale gelmiştir.

Spor, insanların bedensel, ruhsal ve sosyal gelişimine katkı sağlamayı amaçlayan önemli bir faaliyettir. Hem bireylerin kişisel sağlığını koruyup geliştirmesine yardımcı olurken hem de toplumların sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan ilerlemesine katkıda bulunmaktadır. Spor, çeşitli biçimlerde uygulanarak hem sağlıklı bireylerin oluşumuna yardımcı olmakta hem de toplumsal birlik ve beraberliği desteklemektedir. Bu nedenle, sporun hayatımızdaki önemi ve etkisi göz ardı edilemez konumdadır (Yetim, 2011).

1982 Anayasası'nın 58. ve 59. maddeleri, beden eğitimi ve sporla ilgili düzenlemeleri içermektedir. "Gençliğin korunması" başlığı altındaki ilk madde, devlete gençleri uyuşturucu madde kullanımı, alkol bağımlılığı, kumar ve suç işleme gibi zararlı alışkanlıklardan korumak için gerekli önlemleri alma sorumluluğunu yüklemektedir. Aynı şekilde, ikinci madde olan "sporun geliştirilmesi" başlığı, Türk vatandaşlarının her yaş grubundaki bireylerin beden ve ruh sağlığını koruyacak, geliştirecek tedbirlerin alınmasını, sporun yaygınlaşmasını teşvik etmeyi ve başarılı sporcuların desteklenmesini içeren sorumlulukları belirtmektedir.

Bu anlamda sporun doğru, verimli ve etkin şekilde yönetilmesi bu günlerde devletler için ihtiyacın ötesinde zorunluluk haline gelmiştir. Türkiye Cumhuriyeti anayasasının 59'uncu maddesinde de belirtildiği üzere devletin spora maddi katkısı devlet politikası haline gelmiştir. Bu desteğin bir kısmını Gençlik ve Spor Bakanlığının bir birimi olan Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü aracılığıyla spor federasyonlarına maddi destek sağlayarak gerçekleştirmektedir.

3289 sayılı kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kurulmuş 63 spor federasyonu ve kendine özgü bir kanunla oluşturulmuş "Türkiye Futbol Federasyonu" olmak üzere, iki farklı statüde hizmet veren toplam 64 spor federasyonu mevcuttur.

Federasyonlar, uluslararası kurallara uygun olarak kendi spor dallarındaki faaliyetleri düzenleyen, yöneten, eğiten, yaygınlaştıran, geliştiren ve yurt dışında temsilini sağlayan teknik kuruluşlardır. Bu faaliyetlerin yürütülmesinde moral ve sağlık kuralları ön planda tutulur (Talismenler, 2002).

Olimpiyatlar, yaz ve kış döneminde farklı kategorilerde düzenlenen branşlara sahiptir. Normal şartlarda dört yılda bir düzenlenen olimpiyatlar, çok uluslu bir spor etkinliği olduğundan dolayı spor dünyasında önemli bir yere sahiptir.

Olimpiyat Oyunları'ndaki spor dallarının belirlenme süreci, çeşitli faktörlerin birleşimi sonucunda gerçekleşmektedir. IOC, sporun evrenselliğini ve çeşitliliğini yansıtmak amacıyla Olimpiyat programını sürekli olarak gözden geçirmekte ve güncellemektedir. IOC tarafından yapılan incelemeler ve değerlendirmeler neticesinde olimpik spor dallarının neler olduğu, bir sonraki olimpiyatlarda hangi branşlarda yarışmaların olacağı belirlenmekte ve ilan edilmektedir.

Araştırmanın yapıldığı dönem itibariyle (2019-2021) IOC tarafından belirlenmiş spor dallarında yaz oyunları olan spor dallarından 32 spor branşı ve kış oyunları olan spor dallarında 15 spor branşı olduğu belirlenmiştir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Spor federasyonlarının mali yapısının olimpik federasyonlar özelinde incelenmesi ve gelir gider tabloları üzerinden değerlendirilmesi ile ilgili literatür taraması sonucunda yeterli çalışma olmadığı görülmektedir. Bu çalışma federasyonların mali yapıları hakkında mevcut durumlarının istatistikî göstergelere göre tespiti ve genel fikir sahibi olunması amacıyla yapılmıştır. Çalışmada, kaynak tarama modeli kullanılarak yapılan federasyonların mevcut durumunu ortaya koyan, tanımlayıcı bir çalışmadır.

Araştırmada genel kaynak tarama modeli kullanılmıştır. Genel kaynak tarama modelleri, çok sayıda elemanlardan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleri olarak ifade edilmektedir (Karasar, 1994).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, ülkemizde 2019-2021 yılları arasında faaliyet gösteren 64 spor federasyonu, örnekleme ise 29 Yaz Olimpiyat oyunları olan spor federasyonlarından oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Türkiye’deki Spor Federasyonlarının Mali Yapısının Olimpik Federasyonlar Özelinde İncelenmesi ve Gelir Gider Tabloları Üzerinden Değerlendirilmesi kaynak tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Yapılan taramalar neticesinde Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın İnternet sitesinde ve 29 Yaz Olimpiyat oyunları olan spor federasyonun [Futbol, Judo ve Kaykay (Denetim kurulu raporu gelir gider kalemi ayrıntılı verilmemiş), hariç] internet sitesinde kamuoyu erişimine açık olan 2019-2021 yıllarına ait Denetim Kurulu raporları incelenmiştir.

Verilerin Analizi

İstatistiksel analiz aşamasında yaz olimpiyat oyunları olan olimpik spor federasyonlarının 2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait denetim kurulu raporlarından elde edilen bilgiler ışığında gelir-gider tabloları incelenmiştir. Raporlardan elde edilen bilgilere göre yüzde frekans dağılımları ortaya konularak analizler yapılmıştır.

Araştırmanın Etiği

Bu araştırma; Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu’nun 23.02.2023 tarihli ve E-77082166-302.08.01-595110 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır. “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1

Federasyonların 2019 mali yılı ayrıntılı gelir ve gider verileri

		GSB	SPOR TOTO	DIĞER GELİR	TOPLAM GELİR	TOPLAM GİDER
NO	FEDERASYON	2019	2019	2019	2019	2019
1	ATLETİZM	12.970,000	22.000,000	5.441,977	40.411,977	54.459,332
2	ATICILIK	2.570,000	3.600,000	1.108,979	7.278,979	7.377,230
3	BADMİNTON	1.095,000	2.450,000	2.467,864	6.012,864	8.805,555
4	BASKETBOL (GSB+S TOTO)	37.600,000		101.935,782	139.535,782	193.599,949
5	BİNİCİLİK	0	3.300,000	4.429,868	7.729,868	8.488,093
6	BİSİKLET	720.000	31.000,000	4.442,205	36.162,205	27.671,389
7	BOKS	1.765,000	4.000,000	885.181	6.650,181	8.024,523
8	CİMNASTİK	5.390,000	7.000,000	9.065,124	21.455,124	23.039,966
9	DAĞCILIK	125.000	600.000	691.252	1.416,252	1.250,093
10	ESKRİM	2.120,000	3.000,000	3.527,590	8.647,590	9.270,871
11	GOLF	350.000	15.000,000	37.109,329	52.459,329	67.190,616
12	GÜREŞ	11.975,000	40.000,000	2.664,810	54.639,810	52.997,746
13	HALTER	1.620,000	5.850,000	227.415	7.697,415	11.371,050

14	HENTBOL	110.000	5.500,000	2.721,634	8.331,634	10.667,167
15	HOKEY	120.000	5.000,000	1.213,018	6.333,018	7.017,973
16	KANO	2.110,000	3.500,000	396.706	6.006,706	5.051,274
17	KARATE	7.310,000	10.000,000	3.470,718	20.780,718	18.005,636
18	KÜREK	2.765,000	3.000,000	297.512	6.062,512	6.077,963
19	MASA TENİSİ	875.000	3.330,000	1.416,860	5.621,860	2.938,716
20	M.PENTATLON	1.065,000	3.500,000	377.921	4.942,921	4.628,263
21	OKÇULUK	5.330,000	3.750,000	3.559,978	12.639,978	10.444,429
22	RAGBİ	150.000	2.600,000	348.566	3.098,566	4.250,257
23	SU TOPU	120.000	4.500,000	647.928	5.267,928	4.085,112
24	TAEKWONDO	7.775,000	15.000,000	7.891,225	30.666,225	29.882,554
25	TENİS	1.560,000	5.000,000	9.134,845	15.694,845	14.283,878
26	TRİATLON	310.000	1.800,000	453.565	2.563,565	2.793,752
27	VOLEYBOL	1.860,000	35.000,000	39.791,177	76.651,177	67.045,940
28	YELKEN	5.060,000	8.000,000	1.972,562	15.032,562	15.340,136
29	YÜZME	5.045,000	15.000,000	4.043,406	24.088,406	24.955,609

Tablo 1’de görüldüğü gibi, 2019 yılında en fazla Bakanlık yardımı alan spor federasyonları; atletizm 12.970,000 TL, güreş 11.975,000 TL, taekwondo 7.775,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Bakanlık yardımı alan federasyonlar binicilik 0 TL, hentbol 110.000,00 TL, su topu ve hokey 120.000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır (basketbol federasyonu denetim kurulu raporunda Bakanlık Yardımı ve Spor Toto geliri Kamu katkısı olarak birleşik verildiği için hariç tutulmuştur).

En fazla Spor Toto geliri elde eden federasyonlar ise güreş 40.000,000 TL, voleybol 35.000, 000 TL, bisiklet 31.000,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Spor Toto geliri elde eden federasyonlar ise dağcılık 600.000 TL, triatlon 1.800,000 TL, badminton 2. 450,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır (basketbol federasyonu denetim kurulu raporunda Bakanlık Yardımı ve Spor Toto geliri Kamu katkısı olarak birleşik verildiği için hariç tutulmuştur).

Kamu Katkısı (Bakanlık Yardımı + Spor Toto) olarak en fazla gelir alan 3 federasyon sırasıyla; güreş 51.975.000 TL, basketbol 37.600,000 TL, voleybol 36.860,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Kamu Katkısı (Bakanlık Yardımı + Spor Toto) alan 3 federasyon sırasıyla; dağcılık 725.000 TL, triatlon 2.110,000 TL, ragbi 2.750,000 TL olmak üzere son 3 sırada yer almaktadır.

Diğer gelirler içerisinde en fazla gelir elde edebilen ilk 3 federasyon; basketbol 101.935,782 TL, voleybol 39.791,177 TL, golf 37.109,329 TL, en az gelir elde eden ilk üç

federasyon ise halter 227.415 TL, kürek 297.512 TL, ragbi 348.566 TL olmak üzere son üç sırada yer almaktadır.

Tablo 2

Federasyonların 2020 mali yıllı ayrıntılı gelir ve gider verileri

NO	FEDERASYON	GSB	SPOR	DİĞER	TOPLAM	TOPLAM GİDER
		2020	TOTO	GELİR	GELİR	2020
1	ATLETİZM	15.850,000	25.000,000	3.931,095	44.781,095	34.743,474
2	ATICILIK	4.000,000	3.000,000	2.059,873	9.059,873	5.408,377
3	BADMİNTON	900.000	3.200,000	575.492	4.675,492	3.660,121
4	BASKETBOL (GSB+S TOTO)	28.150,000		100.030,701	128.180,701	142.197,769
5	BİNİCİLİK	350.000	2.750,000	2.812,958	5.912,958	6.009,898
6	BİSİKLET	1.100,000	4.000,000	207.760	5.307,760	4.660,029
7	BOKS	2.800,000	4.000,000	650.790	7.450,790	6.371,195
8	CİMNASTİK	6.200,000	15.000,000	8.666,894	29.866,894	28.080,868
9	DAĞCILIK	150.000	400.000	512.678	1.062,678	749.921
10	ESKRİM	2.750,000	3.500,000	1.540,000	7.790,000	5.566,580
11	GOLF	300.000	8.000,000	3.934,287	12.234,287	12.842,717
12	GÜREŞ	12.450,000	35.000,000	1.591,328	49.041,328	45.224,987
13	HALTER	2.700,000	6.000,000	639.229	9.339,229	3.579,351
14	HENTBOL	150.000	2.750,000	3.855,903	6.755,903	5.567,054
15	HOKEY	150.000	3.750,000	265.741	4.165,741	2.741,976
16	KANO	2.200,000	3.350,000	374.809	5.924,809	4.466,146
17	KARATE	7.700,000	8.400,000	2.200,000	18.300,000	10.413,249
18	KÜREK	2.650,000	2.800,000	278.039	5.728,039	4.413,781
19	MASA TENİSİ	600.000	3.750,000	995.153	5.345,153	1.122,365
20	M.PENTATLON	2.200,000	2.400,000	154.971	4.754,971	3.048,310
21	OKÇULUK	4.050,000	4.000,000	804.413	8.854,413	7.458,064
22	RAGBİ	150.000	2.200,000	114.940	2.464,940	833.000
23	SU TOPU	150.000	3.250,000	211.079	3.611,079	1.342,812
24	TAEKWONDO	9.400,000	12.000,000	4.209,415	25.609,415	18.115,543
25	TENİS	1.500,000	21.000,000	8.962,520	31.462,520	29.491,532
26	TRİATLON	500.000	2.250,000	690.645	3.440,645	1.845,198
27	VOLEYBOL	5.800,000	25.000,000	38.148,792	68.948,792	52.746,496
28	YELKEN	5.550,000	8.000,000	1.356,274	14.906,274	10.671,844
29	YÜZME	6.550,000	13.000,000	2.981,037	22.531,037	15.557,814

Tablo 2’de görüldüğü gibi, 2020 yılında en fazla Bakanlık yardımı alan spor federasyonları; atletizm 15.850,000 TL, güreş 12.450,000 TL, taekwondo 9.400,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Bakanlık yardımı alan federasyonlar dağcılık 150.000 TL, hentbol, hokey, su topu ve ragbi 150.000 TL olmak üzere en az katkı alanlar sıralamasını

oluşturmaktadır (basketbol federasyonu denetim kurulu raporunda Bakanlık Yardımı ve Spor Toto geliri Kamu katkısı olarak birleşik verildiği için hariç tutulmuştur).

En fazla Spor Toto geliri elde eden federasyonlar ise güreş 35.000,000 TL, atletizm 25.000, 000 TL, voleybol 25.000,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Spor Toto geliri elde eden federasyonlar ise dağcılık 400.000 TL, ragbi 2.200,000 TL, triatlon 2.250,000 TL, olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır (basketbol federasyonu denetim kurulu raporunda Bakanlık Yardımı ve Spor Toto geliri Kamu katkısı olarak birleşik verildiği için hariç tutulmuştur).

Kamu Katkısı (Bakanlık Yardımı + Spor Toto) olarak en fazla gelir alan 3 federasyon sırasıyla; güreş 47.450,000 TL, atletizm 40.850,000 TL, voleybol 30.800,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Kamu Katkısı (Bakanlık Yardımı + Spor Toto) alan 3 federasyon sırasıyla; dağcılık 550.000 TL, ragbi 2.350,000 TL, triatlon 2.750,000 TL olmak üzere son 3 sırada yer almaktadır.

Diğer gelirler içerisinde en fazla gelir elde edebilen ilk 3 federasyon; basketbol 100.030,701 TL, voleybol 38.148,792 TL, tenis 8.962,520 TL, en az gelir elde eden ilk üç federasyon ise ragbi 114.940 TL, modern pentatlon 154.971 TL, bisiklet 207.760 TL olmak üzere son üç sırada yer almaktadır.

Tablo 3

Federasyonların 2021 mali yıllı ayrıntılı gelir ve gider verileri

NO	FEDERASYON	GSB	SPOR TOTO	DİĞER GELİR	TOPLAM GELİR	TOPLAM GİDER
		2021	2021	2021	2021	2021
1	ATLETİZM	11.500,000	20.000,000	2.435,125	33.935,125	45.935,125
2	ATICILIK	1.250,000	2.750,000	3.024,470	7.024,470	8.574,233
3	BADMİNTON	300.000	2.000,000	514.987	2.814,987	2.845,432
4	BASKETBOL (GSB+S TOTO)	25.000,000		74.638,651	99.638,651	124.638,651
5	BİNİCİLİK	0	1.750,000	6.316,557	8.066,557	5.024,805
6	BİSİKLET	0	42.500,000	3.760,746	46.260,746	40.782,391
7	BOKS	2.750,000	3.200,000	1.465,971	7.415,971	7.838,695
8	CİMNASTİK	5.050,000	10.000,000	6.378,185	21.428,185	19.183,792
9	DAĞCILIK	200.000	250.000	623.064	1.073,064	1.306,959
10	ESKRİM	700.000	3.000,000	855.403	4.555,403	5.273,893
11	GOLF	0	2.500,000	1.445,046	3.945,046	7.712,061

12	GÜREŞ	8.050,000	47.000,000	2.088,434	57.138,434	73.653,046
13	HALTER	700.000	5.500,000	377.051	6.577,051	9.415,618
14	HENTBOL	0	3.000,000	2.539,674	5.539,674	6.848,842
15	HOKEY	0	4.000,000	329.293	4.329,293	5.604,080
16	KANO	2.500,000	1.100,000	427.516	4.027,516	5.538,653
17	KARATE	500.000	6.500,000	2.439,303	9.439,303	12.078,611
18	KÜREK	2.000,000	2.500,000	159.345	4.659,345	7.017,501
19	MASA TENİSİ	100.000	1.750,000	899.054	2.749,054	3.164,740
20	M.PENTATLON	1.650,000	3.500,000	107.252	5.257,252	5.501,201
21	OKÇULUK	5.000,000	4.250,000	2.290,823	11.540,823	11.937,544
22	RAGBİ	0	1.800,000	270.715	2.070,715	3.379,399
23	SU TOPU	0	2.500,000	315.001	2.815,001	4.780,504
24	TAEKWONDO	6.000,000	11.500,000	5.113,329	22.613,329	26.903,304
25	TENİS	1.500,000	9.000,000	9.355,698	19.855,698	30.488,089
26	TRİATLON	250.000	2.500,000	1.178,281	3.928,281	3.962,080
27	VOLEYBOL	2.800,000	28.000,000	25.303,554	56.103,554	52.274,617
28	YELKEN	6.000,000	9.000,000	2.575,880	17.575,880	19.934,603
29	YÜZME	5.800,000	15.500,000	1.428,453	22.728,453	28.202,852

Tablo 3’de görüldüğü gibi, 2021 yılında en fazla Bakanlık yardımı alan spor federasyonları; atletizm 11.500,000 TL, güreş 8.050,000 TL, taekwondo ve yelken 6.000,000 TL olmak üzere ilk sıraları oluşturmaktadır. En az Bakanlık yardımı alan federasyonlar binicilik, bisiklet, golf, hentbol, ragbi, su topu, federasyonları hiç yardım almamıştır. masa tenisi 100.000 TL, dağcılık 200.000 TL, triatlon 250.000 TL olmak üzere en az katkı alanlar sıralamasını oluşturmaktadır (basketbol federasyonu denetim kurulu raporunda Bakanlık Yardımı ve Spor Toto geliri Kamu katkısı olarak birleşik verildiği için hariç tutulmuştur).

En fazla Spor Toto geliri elde eden federasyonlar ise güreş 47.000,000 TL, bisiklet 42.500, 000 TL, voleybol 28.000,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Spor Toto geliri elde eden federasyonlar ise dağcılık 250.000 TL, kano 1.100,000 TL, binicilik 1.750, 000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır (basketbol federasyonu denetim kurulu raporunda Bakanlık Yardımı ve Spor Toto geliri Kamu katkısı olarak birleşik verildiği için hariç tutulmuştur).

Kamu Katkısı (Bakanlık Yardımı + Spor Toto) olarak en fazla gelir alan 3 federasyon sırasıyla; güreş 55.050,000 TL, bisiklet 42.500,000 TL, atletizm 31.500,000 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az Kamu Katkısı (Bakanlık Yardımı + Spor Toto) alan 3

federasyon sırasıyla; dağcılık 550.000 TL, ragbi 2.350,000 TL, triatlon 2.750,000 TL olmak üzere son 3 sırada yer almaktadır.

Diğer gelirler içerisinde en fazla gelir elde edebilen ilk 3 federasyon; basketbol 74.638,651 TL, voleybol 25.303,554 TL, tenis 9.355,698 TL en az gelir elde eden ilk üç federasyon ise; modern pentatlon 107.252 TL, kürek 159.345 TL, ragbi 270 715 TL olmak üzere son üç sırada yer almaktadır.

Tablo 4

Federasyonların 2019 mali yılı ayrıntılı gider verileri

GİDERLER	YURT İÇİ FAALİYET GİD	YURT DIŞI FAALİYET GİD	PERSONEL GİD	EĞİTİM ALT YAPI GİD	DİĞER GİDER	TOPLAM GİDER
FEDERASYON	2019	2019	2019	2019	2019	2019
ATLETİZM	7.014.726,65	7.297.659,75	5.350.644,26	5.734.783,23	29.061.518,24	5.459.332,13
ATICILIK	1.880.638,88	2.252.411,70	955.350,25	833.085,73	3.336.382,04	7.377.229,72
BADMİNTON	631.515,89	1.428.104,13	854.733,48	1.895.736,89	3.995.464,93	8.805.555,32
BASKETBOL	3.089.051,68	5.652.733,96	-	9.175.215,51	175.682.947,64	193.599.948,79
BİNİCİLİK	3.577.634,25	452.864,22	1.397.582,35	959.289,92	2.100.722,50	8.488.093,24
BİSİKLET	22.524.745,98	1.121.284,59	975.088,10	470.877,46	2.579.393,30	27.671.389,43
BOKS	547.650,13	1.489.540,40	1.967.317,51	1.118.396,87	2.901.618,20	8.024.523,11
CİMNASTİK	2.673.039,10	6.055.911,10	3.360.867,33	3.894.284,64	7.055.863,54	23.039.965,71
DAĞCILIK	178.088,61	220.515,59	111.014,95	249.469,12	491.004,31	1.250.092,58
ESKRİM	804.044,82	2.436.417,00	2.709.695,23	1.392.958,20	1.927.755,76	9.270.871,01
GOLF	55.882.943,76	450.897,20	3.595.452,58	133.795,90	7.127.526,72	67.190.616,16
GÜREŞ	9.389.382,45	10.108.726,86	7.183.497,32	4.480.701,81	21.835.437,23	52.997.745,67
HALTER	1.790.687,25	3.400.675,18	596.298,92	1.435.116,47	4.148.272,57	11.371.050,39
HENTBOL	1.209.285,04	1.634.742,36	1.698.188,02	1.528.858,98	4.596.092,25	10.667.166,65
HOKEY	2.189.520,13	1.249.702,91	551.877,06	1.085.692,10	1.941.181,20	7.017.973,40
KANO	690.013,49	852.740,59	1.033.900,74	1.067.002,07	1.407.617,34	5.051.274,23
KARATE	1.084.001,90	5.331.722,89	1.856.847,73	6.040.851,46	3.692.211,52	18.005.635,50
KÜREK	989.602,92	792.155,48	1.733.526,81	114.482,38	2.448.195,51	6.077.963,10
MASA TENİSİ	1.204.228,98	984.468,85	128.264,88	295.258,50	326.495,25	2.938.716,46
M.PENTATLON	317.614,49	2.726.540,19	553.966,52	122.142,15	907.999,95	4.628.263,30
OKÇULUK	745.191,15	4.008.890,44	904.938,23	785.928,83	3.999.480,44	10.444.429,09
RAGBİ	837.599,26	1.143.373,41	298.373,26	109.797,23	1.861.113,93	4.250.257,09
SU TOPU	780.691,79	1.142.065,30	634.609,59	954.620,62	573.124,22	4.085.111,52
TAEKWONDO	6.174.640,74	7.278.809,02	3.217.971,96	4.885.838,74	8.325.293,43	29.882.553,89
TENİS	3.538.855,62	2.789.627,53	1.543.304,42	2.144.775,30	4.267.315,48	14.283.878,35
TRİATLON	886.840,60	345.923,58	345.660,14	272.223,03	943.104,66	2.793.752,01
VOLEYBOL	19.895.215,39	4.565.476,11	9.258.754,23	11.604.317,39	21.722.177,24	67.045.940,36
YELKEN	1.912.325,82	5.156.125,84	1.583.209,48	1.876.296,26	4.812.178,48	15.340.135,88
YÜZME	4.796.109,21	8.462.067,74	1.805.352,99	338.986,55	9.553.092,30	24.955.608,79

Tablo 4'te görüldüğü gibi, 2019 yılında en fazla gidere sahip ilk üç federasyon; basketbol 193.599.948,79 TL, golf 67.190.616,16 TL, voleybol 67.045.940,36 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az gidere sahip federasyonlar ise; dağcılık 1.50.092,58 TL, triatlon 2.793.752,01 TL, masa tenisi 2.938.716,46 olmak üzere en az gidere sahip federasyonlar olmuştur.

Tablo 5

Federasyonların 2020 mali yıllı ayrıntılı gider verileri

GİDERLER	YURT İÇİ FAALİYET GİD	YURT DIŞI FAALİYET GİD	PERSONEL GİD	EĞİTİM ALT YAPI GİD	DİĞER GİDER	TOPLAM GİDER
FEDERASYON	2020	2020	2020	2020	2020	2020
ATLETİZM	5.588.670,58	1.77.627,62	6.784.753,29	3.493.211,46	17.100.211,00	34.743.473,95
ATICILIK	1.204.244,14	603.782,91	1.094.811,38	535.016,71	1.970.521,73	5.408.376,87
BADMİNTON	62.620,09	251.976,18	677.430,30	1.384.026,12	1.284.068,82	3.660.121,51
BASKETBOL	4.085.651,02	771.537,00	-	4.500.176,78	132.840.404,51	142.197.769,31
BİNİCİLİK	1.700.386,74	62.999,25	1.616.516,51	1.319.218,96	1.310.776,67	6.009.898,13
BİSİKLET	1.207.769,46	58.498,09	934.723,36	6.934,09	2.452.103,82	4.660.028,82
BOKS	308.500,30	819.904,30	2.120.257,52	401.418,54	2.721.114,39	6.371.195,05
CİMNASTİK	2.752.848,36	1.081.024,36	3.963.005,02	1.389.414,85	18.894.575,22	28.080.867,81
DAĞCILIK	171.117,34	6.116,46	96.017,37	167.518,31	309.151,09	749.920,57
ESKRİM	132.805,42	675.216,14	1.902.493,45	803.748,74	2.052.316,66	5.566.580,41
GOLF	301.834,35	0,00	4.393.942,06	5.600,00	8.141.340,59	12.842.717,00
GÜREŞ	1.886.089,13	3.335.318,00	9.481.345,43	16.125.353,77	14.396.881,60	45.224.987,93
HALTER	314.406,29	393.736,03	687.872,95	408.950,07	1.774.386,17	3.579.351,51
HENTBOL	732.858,25	433.658,26	1.959.051,87	410.180,55	2.031.304,67	5.567.053,60
HOKEY	894.998,00	241.976,39	394.805,88	136.510,28	1.073.685,41	2.741.975,96
KANO	289.878,25	1.985,23	878.845,37	2.064.348,07	1.231.089,15	4.466.146,07
KARATE	407.209,36	1.890.694,17	2.092.578,88	3.077.763,50	2.945.002,63	10.413.248,54
KÜREK	511.183,06	373.462,47	2.139.807,42	282.368,25	1.106.959,65	4.413.780,85
MASA TENİSİ	495.369,27	153.753,36	135.212,90	227.759,16	110.270,30	1.122.364,99
M. PENTATLON	96.712,15	780.491,56	850.287,46	235.776,35	1.085.042,85	3.048.310,37
OKÇULUK	700.788,25	62.163,50	1.240.138,30	291.667,64	5.163.306,03	7.458.063,72
RAGBİ	38.226,21	51.660,57	297.186,87	45.868,31	400.058,04	833.000,00
SU TOPU	136.477,39	319.632,90	434.053,51	78.495,01	374.152,81	1.342.811,62
TAEKWONDO	3.371.192,43	2.670.688,38	3.656.214,03	1.694.433,84	6.723.014,47	18.115.543,15
TENİS	6.628.559,92	936.142,53	1.842.588,90	3.047.790,05	17.036.450,36	29.491.531,76
TRİATLON	323.227,13	6.899,56	402.750,64	364.483,74	747.837,22	1.845.198,29
VOLEYBOL	8.471.671,55	1.304.902,69	10.108.471,60	5.950.908,00	26.910.542,58	52.746.496,42
YELKEN	179.510,60	1.773.220,96	1.772.463,13	1.810.654,04	5.135.995,12	10.671.843,85
YÜZME	1.181.543,29	856.110,82	2.064.496,56	186.812,25	11.268.850,80	15.557.813,72

Tablo 5’de görüldüğü gibi, 2020 yılında en fazla gidere sahip ilk üç federasyon; basketbol 142.197.769,31 TL, voleybol 52.746.496,42 TL, güreş 45.224.987,93 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az gidere sahip federasyonlar ise; dağcılık 749.920,57 TL, ragbi 833.000 TL, masa tenisi 1.122.364,99 TL olmak üzere en az gidere sahip federasyonlar olmuştur.

Tablo 6

Federasyonların 2021 mali yıllı ayrıntılı gider verileri

GİDERLER	YURT İÇİ FAALİYET GİD	YURT DIŞI FAALİYET GİD	PERSONEL GİD	EĞİTİM ALT YAPI GİD	DİĞER GİDER	TOPLAM GİDER
FEDERASYON	2021	2021	2021	2021	2021	2021
ATLETİZM	10.194.824,43	9.095.122,95	5.454.681,26	3.396.847,96	17.793.648,44	45.935.125,04
ATICILIK	1.856.285,83	1.740.241,53	939.427,07	876.236,53	4.101.468,98	8.574.232,87
BADMİNTON	315.911,01	810.540,92	580.205,18	252.280,02	886.494,51	2.845.431,64
BASKETBOL	17.213,34	2.564.089,35	-	587.840,44	128.990.045,95	132.159.189,08
BİNİCİLİK	1.500.355,84	375.455,19	1.260.419,58	1.085.021,30	800.552,98	5.021.804,89
BİSİKLET	30.136.056,69	317.900,97	786.900,60	252.318,26	9.289.214,66	40.782.391,18
BOKS	1.664.458,20	2.060.742,82	1.509.229,29	135.103,29	2.469.161,65	7.838.695,25
CİMNASTİK	518.377,16	5.374.149,18	3.826.673,39	1.372.541,36	8.092.051,08	19.183.792,17
DAĞCILIK	215.702,69	293.791,16	145.628,44	159.549,36	492.287,47	1.306.959,12
ESKRİM	255.614,31	854.177,92	1.028.185,95	340.411,23	2.795.503,52	5.273.892,93
GOLF	5.618,58	33.652,20	1.848.023,56	1.836,82	5.822.929,60	7.712.060,76
GÜREŞ	4.414.426,98	5.235.805,77	7.967.749,84	41.321.650,45	14.713.412,87	73.653.045,91
HALTER	696.658,48	2.948.289,05	543.744,99	1.854.140,75	3.372.785,07	9.415.618,34
HENTBOL	1.240.766,25	1.089.914,75	1.608.283,82	387.075,09	2.522.802,17	6.848.842,08
HOKEY	1.132.396,09	1.352.988,12	439.753,36	372.245,67	2.306.696,91	5.604.080,15
KANO	736.280,30	1.170.924,09	771.019,83	1.069.459,91	1.790.969,21	5.538.653,34
KARATE	734.899,29	2.309.502,23	1.480.469,82	3.819.371,76	3.734.367,90	12.078.611,00
KÜREK	785.994,20	1.826.028,67	1.885.862,56	355.757,42	2.163.858,14	7.017.500,99
MASA TENİSİ	743.789,89	1.512.446,41	138.385,34	449.862,64	320.255,78	3.164.740,06
M.PENTATLON	343.117,87	2.946.953,38	534.578,67	275.297,52	1.401.253,70	5.501.201,14
OKÇULUK	1.974.064,28	3.913.915,77	1.021.831,36	266.784,56	4.760.948,23	11.937.544,20
RAGBİ	352.446,47	1.439.627,58	258.308,13	127.462,67	1.201.554,63	3.379.399,48
SU TOPU	517.576,02	2.147.542,87	324.297,44	1.220.159,54	570.927,79	4.780.503,66
TAEKWONDO	8.084.251,21	3.801.491,53	3.195.832,44	1.954.164,19	9.867.564,70	26.903.304,07
TENİS	5.215.927,64	1.580.159,60	1.999.464,74	2.184.198,16	19.508.338,46	30.488.088,60
TRİATLON	1.067.379,33	349.259,03	479.808,86	77.349,57	1.988.282,98	3.962.079,77
VOLEYBOL	9.309.574,12	6.652.598,36	8.436.045,48	5.292.102,34	22.584.296,45	52.274.616,75
YELKEN	1.066.345,36	7.969.926,78	1.951.371,30	1.209.220,55	7.737.738,58	19.934.602,57
YÜZME	5.064.056,58	4.788.133,55	1.672.242,78	492.459,97	16.185.959,19	28.202.852,07

Tablo 6’da görüldüğü gibi, 2021 yılında en fazla gidere sahip ilk üç federasyon; basketbol 132.159.189,08 TL, güreş 73.653.045,91 TL, voleybol 52.274.616,75 TL olmak üzere ilk üç sırayı oluşturmaktadır. En az gidere sahip federasyonlar ise; dağcılık 1.306.959,12

TL, badminton 2.845.431,64, masa tenisi 3.164.740,06 TL olmak üzere en az gidere sahip federasyonlar olmuştur.

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Gelirler açısından

Yapılan analizler doğrultusunda, federasyonların durumları hakkında 2019-2021 yılları için üç yıllık gelirlerinin ortalamasına göre en büyük paydan en küçüğüne göre yorum yapılmıştır.

Gelirleri içerisinde GSB yardımının oranı %45-%30 aralığında olan federasyonlar sırasıyla; Kürek, Kano, Okçuluk, Yelken, Atletizm, Boks, Modern Pentatlon, Atıcılık olmak üzere 8 federasyon olduğu, %29-%20 aralığında olan federasyonlar sırasıyla; Taekwondo, Karate, Yüzme, Eskrim, Cimnastik, Güreş ve Halter olmak üzere 7 federasyon olduğu, %19-%10 aralığında olan federasyonlar sırasıyla; Badminton, Dağcılık, Triatlon, Masa Tenisi olmak üzere 4 federasyon olduğu, %10-%1 aralığında olan federasyon sayısının Bisiklet, Tenis, Voleybol, Ragbi, Su Topu, Binicilik, Hokey, Hentbol, Golf federasyonu olmak üzere 9 olduğu yapılan analizlerde görülmüştür (Basketbol federasyonu denetim kurulu raporlarında GSB+ Spor Toto geliri birleşik verildiği için değerlendirmeye dâhil değildir). Gelirler içerisinde Spor Toto geliri oranı %89-%70 aralığında olan federasyonlar sırasıyla; Su Topu, Hokey, Ragbi, Bisiklet, Güreş, Halter olmak üzere 6 federasyon olduğu, %65-%50 aralığında olan federasyonlar sırasıyla; Triatlon, Masa Tenisi, Yüzme, Modern Pentatlon, Badminton, Atletizm, Karate, Hentbol, Yelken, Golf, Boks, Kürek olmak üzere 12 federasyon olduğu, %49-%40 aralığında olan federasyonlar sırasıyla; Taekwondo, Eskrim, Tenis, Kano, Voleybol, Cimnastik, Atıcılık 7 federasyon olduğu, %39-%0 aralığında olan federasyon sayısının Okçuluk, Binicilik, Dağcılık federasyonu olmak üzere 3 olduğu yapılan analizlerde görülmüştür (Basketbol federasyonu denetim kurulu raporlarında GSB+ Spor Toto geliri birleşik verildiği için değerlendirmeye dâhil değildir). Gelirler içerisinde Kamu Katkısı (Bakanlık yardımı + Spor Toto geliri) oranı; %0-20 aralığında Basketbol, %21-30 aralığında spor federasyonu bulunmamakta, %31-40 aralığında Binicilik, %41-50 aralığında Dağcılık ve Voleybol, %51-60 aralığında Golf, Hentbol ve Tenis, %61-70 aralığında Cimnastik, %71-80 aralığında Atıcılık, Eskrim, Masa Tenisi, Badminton, Triatlon, Taekwondo, %81-90 aralığında Okçuluk, Karate, Boks, Yelken, Yüzme, Hokey, Atletizm, Su Topu, Ragbi, %91-100 aralığında Bisiklet, Kano, Halter, Kürek, Modern Pentatlon, Güreş federasyonları bulunmaktadır. Yapılan analizler doğrultusunda federasyonların yıllar geçmesine rağmen gelir kalemleri içerisinde en

büyük payın Spor Toto geliri olduğu, bu gelirden sonra en fazla Bakanlık yardımının geldiği görülmektedir.

Kamu katkısı oranını üç yıllık ortalamaya göre %50 ve altındaki federasyonları kendi kendine yetebilir olarak varsayılırsa; Basketbol, Binicilik, Dağcılık ve Voleybol federasyonlarının gelir etmede başarılı olduğu düşünülmektedir. Gelir elde etmede başarılı durumun oluşmasında, özellikle Basketbol ve Voleybol branşları son yıllardaki başarıları, medyada daha fazla yer alması, kurumsallaşmış federasyon yapısının da etkili olduğu düşünülmektedir.

Yaz Olimpiyat oyunları olan federasyonların birçoğunun incelenen yıllar itibariyle mali anlamda bağımsızlık elde edemediği, kamu kaynağı olmadan kendi kendine yetemediği düşünülmektedir. Spor federasyonlarının aslında hem mali hem de idari anlamda bağımsız olmadığı durumu Devocioğlu ve Çoban (2003), Fişek (2003), İmamoğlu (2011), Avcı (2012), Bal (2013), Çolakoğlu ve Solmaz (2017) tarafından da yaptıkları çalışmalarla yinelenmiştir. Ayrıca Solmaz (2016) tarafından yapılan çalışmada da federasyonların mali açıdan hala devlete bağlı olduğunu ifade edilmiştir. Yapılan bu çalışmalar da araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Giderler açısından

Gider kalemleri açısından değerlendirildiğinde 2019-2021 yılları için üç yıllık giderlerin ortalamasına göre sırasıyla yorum yapıldığında;

Gider kalemleri içerisinde yurt içi faaliyet giderleri; %61-%40 aralığında olan federasyonlar; Bisiklet olmak üzere 1 olduğu, %39-%30 aralığında olan federasyonlar; Masa Tenisi, Binicilik olmak üzere 2 olduğu, %29-%20 aralığında olan federasyonlar; Golf, Hokey, Triatlon, Taekwondo, Atıcılık, Tenis, Voleybol olmak üzere 7 olduğu, %19-%10 aralığında olan federasyonlar; Dağcılık, Atletizm, Yüzme, Hentbol, Su, Topu, Kürek, Ragbi, Kano, Okçuluk, Boks, Halter olmak üzere 11 olduğu, %9-%1 aralığında olan federasyonlar; Güreş, Cimnastik, Badminton, Yelken, Modern Pentatlon, Karate, Eskrim, Basketbol olmak üzere 8 olduğu Şekil 3.1-3.29 aracılığı ile gösterilmiştir. Yani 29 yaz olimpiyat oyunları olan federasyondan 19 tanesinin yurt içi faaliyet gideri % 20'nin altındadır.

Gider kalemleri içerisinde yurt dışı faaliyet giderleri %50-%40 aralığında olan federasyonlar; Modern Pentatlon olmak üzere 1 olduğu, %39-%30 aralığında olan federasyonlar; Su, Topu, Masa Tenisi, Yelken olmak üzere 3 olduğu, %29-%20 aralığında olan

federasyonlar; Ragbi, Halter, Okçuluk, Karate, Atıcılık olmak üzere 5 olduğu, %19-%10 aralığında olan federasyonlar; Cimnastik, Boks, Yüzme, Eskrim, Taekwondo, Badminton, Hokey, Kürek, Dağcılık, Hentbol, Atletizm, Kano, Güreş, Tenis olmak üzere 13 olduğu, %9-%0,4 aralığında olan federasyonlar; Voleybol, Triatlon, Binicilik, Bisiklet, Basketbol, Golf olmak üzere 7 olduğu Şekil 3.1-3.29 aracılığı ile gösterilmiştir. Yani 29 yaz olimpiyat oyunları olan federasyondan 20 tanesinin yurt dışı faaliyet gideri % 20'nin altındadır.

Denetim kurullarından elde edilen istatistiki verilere göre federasyonların mali durumlarının bir durum tespitini ortaya koymak amacıyla incelenen yaz olimpiyat oyunları olan 29 federasyonun;

2019-2021 mali yılları içerisinde gelir kalemleri içerisinde en büyük payın Spor Toto geliri olduğu ikinci sırada Bakanlık Yardımı olduğu, diğer gelir kalemleri yani sponsorluk geliri başta olmak üzere; yayın geliri, sporcu tescil vize transfer geliri, eğitim-kurs seminer geliri, kira geliri, yardım ve bağışlar gibi vb. kalemlerinin toplam gelirlerine oranlandığında düşük olduğu, yani öz gelir oranının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Federasyonların gider kalemleri incelendiğinde toplam giderler içerisinde yurt içi ve yurt dışı faaliyet giderlerinin birçok federasyon için düşük olduğu, birçok federasyonun personel giderinin yüksek olduğu, eğitim alt yapı harcamalarının birçok federasyon için yetersiz olduğu, yıl sonu bütçe devirlerinde eksi bakiyelerle bir sonraki yıla borç devirlerinin olduğu, 2021 mali yılı baz alındığında eksi bakiyeler ile bir sonraki yıla devir yapan yaz olimpiyat oyunları olan federasyon sayısının 24 (Atletizm, Atıcılık, Badminton, Boks, Dağcılık, Eskrim, Golf, Güreş, Halter, Hentbol, Hokey, Kano, Karate, Kürek, Masa Tenisi, M. Pentatlon, Okçuluk, Ragbi, Su Topu, Taekwondo, Tenis, Triatlon, Yelken, Yüzme) olduğu, 5 (Basketbol, Binicilik, Bisiklet, Cimnastik, Voleybol,) spor federasyonununun artı bakiyeler ile bir sonraki yıla devir yaptığı tespit edilmiştir. Ayrıca analizi yapılan federasyonlar içerisinde 2019, 2020, 2021 dönemlerinde artı bakiyeler ile bir sonraki yıla devir yapanlar; Voleybol, Bisiklet federasyonu olmak üzere toplamda iki olduğu, üç yılın ortalamasına göre birkaç federasyon hariç kamu kaynağı olmadan (Bakanlık Yardımı + Spor Toto geliri hariç diğer gelir oranı %50 ve üzeri olanlar; Basketbol, Binicilik, Dağcılık, Voleybol) mali anlamda kendi kendilerini idame ettirecek gelir elde edemediği gibi durumlar gözlemlenmiştir.

Bu analizlerden yola çıkarak 2019-2021 yılları arasında yaz olimpiyat oyunları olan spor federasyonlarının çoğunun gelir elde etmekte yetersiz olduğu, Federasyonların devlete mali bağımlılığının sürdüğü, yapılan literatür taramasında yapılan benzer çalışmalarda da elde edilen

tespitlerin bu çalışma ile elde edilen sonuçları desteklediği, yıllar geçse de federasyonların mali durumlarında çok değişiklik olmadığı düşünülmektedir.

Gelir artırabilmesi için öneriler;

- Federasyonlar bütçe çalışmaları için bütçe planlama kurulu oluşturmalı gerekirse profesyonel destek almalı, bütçe planını gelir gider dengeliği gözetilerek bütçe hazırlanmalı,
- Denetim Kurulları için yılda 3-4 kez denetim çalışması yapılarak eksi bakiyeler oluşmadan gerekli önlemler alınmalı ve denetim sonuçları denetim yapılan periyotlara göre internet sitelerinde yayınlanmalı,
- Federasyonların öz gelir elde etme amacıyla Avrupa Birliği, Erasmus Plus, IPA gibi proje çalışmaları yapmalı,
- Sponsorlukla ilgili yasal mevzuatların güncellenmesi sağlanarak federasyonların tamamında sponsorluk birimi kurulmalı, gerekirse bu amaçla profesyonel destek alınmalı,

Gider azaltması için öneriler;

- Federasyonlar yurtiçi-yurt dışı kamp ve faaliyetlerini elde edebileceği gelir kalemleri dikkate alarak esnek bir yapıda olacak şekilde planlanma yapmalı,
- Federasyonlar eğitim ve alt yapıya daha fazla kaynak ayrılmalı,
- Federasyonlar yıllık planlamasında personel ücretleri ile ilgili bütçesine göre hareket etmeli,
- Federasyonun eksi bakiyeleri de göz önüne alınarak harcamalarında daha dikkatli olmalı ve bu eksi bakiyelerini kapatmak amacıyla yıllara yaygın olacak şekilde planlama yapmalıdır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 23.02.2023

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: E-77082166-302.08.01-595110

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm aşamalarında iki yazar da eşit katkıda bulunmuştur.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Karasar, N. (1994). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yetim, A. (2011). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Talimciler, A. (2002). *Futbolun metalaşması*. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Devecioğlu, S., ve Çoban, B. (2003). Türkiye Futbol Federasyonu'nun özerkliği. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(3), 49-58.
- İmamoğlu, A. F. (2011). Türkiye'de sporun yönetsel yapısı içinde spor federasyonları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(16).
- Fişek, K. (2003). *Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından Dünyada ve Türkiye'de Spor Yönetimi* (1. Baskı). İstanbul: Mart Matbaası.
- Avcı, M. (2012). Spor Federasyonlarının Hukukî niteliği, idarî teşkilât içindeki konumu ve bağımsızlığı sorunu. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 70(2).
- Bal, A. (2013). Avrupa Birliği Sürecinde Spor Federasyonlarının Yapısal Bakımdan Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çolakoğlu, T., ve Solmaz, S. (2017). Spor federasyonlarında uygulanan bağımsızlık paradoksu. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(3), 24-35.
- Solmaz, S. (2016). Bağımsızlık Sürecinde Spor Federasyonlarına Yapılan Yasal Düzenlemelerin Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnternet: Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu. Web: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/04/20220426-8.htm> adresinden 20 Haziran 2022'de alınmıştır.
- İnternet: 3289 Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu. Web: <https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3289.pdf> adresinden 20 Aralık 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Bağımsız Spor Federasyonları Muhasebe ve Bütçe Uygulamaları Yönergesi ve Ekleri Web: <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/190/241/Mevzuat> adresinden 29 Aralık 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/190/241/Mevzuat> adresinden 20 Eylül 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Bağımsız Spor Federasyonu Başkanlıkları Proje Ödeneği Tahsis ve Uygulama Talimatı. Web: <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/190/241/Mevzuat> adresinden 21 Aralık 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. Web: <https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/06/20110608M1-6.pdf> adresinden 20 Aralık 2021'de alınmıştır.